

Almanya'daki Türkiye Kökenlilerin Sosyolojisi

Almanya'daki Türkiye kökenliler topluluğu etnik, dini ve sosyal açıdan çeşitlilik gösterir, tıpkı tarih boyunca heterojen bir gelişim göstermiş olan Türkiye toplumu gibi. Almanya Türk Toplumu da 2019 yılında aldığı bir kararla, bu çeşitliliğe işaret eden ve Türkiye bağlantısı olan herkesi kapsar nitelikte bir ifade oluşturma çabasıyla, kullandığı "Türkler" ve (ç.n.: *sıfat olarak*) "Türk" ifadelerini "Türkiye kökenliler" ve (*sıfat olarak*) "Türkiye kökenli" olarak değiştirmiştir. Gelgelelim, buradaki Türkiye kökenliler topluluğu da sürekli olarak - örn. Türkiye'den gelen yeni göçlerle - değişime uğramaktadır. Dolayısıyla, Almanya'daki üç milyonu aşkın Türkiye kökenliden oluşan böyle bir toplulukta, farklı yer ve inançlardan gelmelerinden kaynaklanan topluluk içi bazı çekişmeler yaşanması şaşırtıcı olmasa gerek.

Almanya'daki Türkiye kökenlilerin gerçekleri

1. İç çeşitlilik & çoklu aidiyetin kabul görmesi

Almanya'da yaşayan Türkiye kökenli nüfus homojen bir kolektif değildir. Etnik (Kürt, Arap, Laz gibi), dini (Sünni, Alevi, Hristiyan, laik vs.) ve siyasi farklılıkların yanı sıra sosyal gerginlikler ve her kuşağa özgü farklı deneyimler de söz konusudur. İçteki bu çeşitlilik söylemlerde marjinalleştirilmemeli, tam aksine, bir gerçeklik ve güç olarak görünür kılınmalıdır.

Türkiye kökenliler topluluğu içinde meydana gelen en büyük değişimlerden birine "Yeni Dalga" denen olgu yol açmıştır. "Yeni Dalga" olarak adlandırılan bu Türkiye kökenli grup, genellikle politik ve ekonomik nedenlerle 2016 yılı sonrasında Almanya'ya gelmiştir ve halen de gelmektedir. "Misafir işçi" olarak adlandırılanlardan farklı olarak, bu gruptakilerin çoğu iyi eğitilidir, çoğunlukla da doktor, sanatçı, bilim insanı veya aydınlardan oluşmaktadır. Özellikle Berlin ve Hamburg gibi büyük şehirlerde aralarında güçlü bir iletişim ağı vardır.

Ayrıca, pek çok Türkiye kökenli, duygusal ve kültürel anlamda kendini Türkiye'ye bağlı hissetmekle birlikte, aynı zamanda da Almanya'yı yurdu olarak görmektedir. Eşzamanlı yaşanan bu aidiyet, bir sadakat çelişkisi değil, kültürler ötesi bir gerçekliğin ifadesidir. Çoklu aidiyet ve genellikle bunun beraberinde getirdiği dil ve kültürlerarası yetkinliklere ise günümüzde hala bir fırsattan çok, sorun gözüyle bakılmakta. Bu tür bir çoklu aidiyetin kamuoyunda daha fazla kabul görmesi gerekiyor.

2. Aşırı sağcı yapılanmaların açığa çıkartılması

"Ülkücü Hareket" olarak bilinen Bozkurtçular, Almanya'daki en büyük aşırı sağ yapılanmalar arasında yer almaktadır. Milliyetçi ve ülkücü bir ideolojiyi yayan bu hareket, yalnızca Kürt, Alevi veya Ermeni azınlıkları tehdit etmekle kalmayıp Almanya'nın toplumsal birlik ve beraberliği açısından da engel teşkil etmektedir. Varlığının adının konması, araştırılması ve sivil toplum kuruluşlarınca açık ve net bir şekilde kınanması gerekmektedir.

3. Güç dengeleri ve fırsat adaletinin göz önünde bulundurulması

Aidiyet, kimlik veya katılımdan bahseden hiç kimse, bu söylemlerin ortaya çıktığı siyasi ortamdaki güç dengelerini göz ardı edemez. Göç olgusunun siyasete alet edilmesi gibi, kamuoyu tartışmalarında göçmen oylarına oynanması veya göçmenlerin tamamen dışlanması da bunun bir parçasıdır. Fakat aynı şekilde, söylemlerin oluşmasında ve toplumun şekillendirilmesinde aktif olarak söz sahibi olmak niyetiyle toplumumuzda hangi grupların hangi bağlantılara sahip olduğunu bilmek de bunun bir parçasıdır. Türkiye kökenli nüfusu inceleyen eleştirel bir sosyolojik çalışma, bu gibi yapısal koşulları da göz önünde bulundurmalıdır.

4. Marjinalleştirilmiş grupları koruma ve haklarını güçlendirme

Federal Birlik olarak ve toplumu aktif olarak değiştirmek isteyen bireyler olarak bizler, bakışımızı sadece kendi topluluğumuza değil, marjinalleştirilmiş tüm gruplara yöneltme gayreti içindeyiz. Marjinalleştirilmiş grupların içinde bulunduğu mücadele ve zorluklar hepimizi ilgilendiriyor. Bu gruplardan birinin hakları güçlendiğinde, uzun vadede bundan diğer mağdur gruplar da yararlanacaktır. Bu nedenle, marjinalleştirilmiş grupların haklarının korunmasını ve seslerinin duyulur hale getirilmesini talep ediyoruz.

5. Bilim dünyası ile topluluk arasında köprü kurmak

Türkiye kökenlilerin yaşam gerçekleri konusunda elde edilen bilimsel görüş ve bilgilerin çoğunun akademik çevreler dışına çıkamadığını söyleyebiliriz. Oysa önemli olan, bu bilgilerin uygulamaya geçirilerek Türkiye kökenliler topluluğu ve toplum geneline yararlı olmasıdır. Bilim dünyası ile sivil toplum kuruluşları arasında sistemli bir bilgi akışı sağlandığı takdirde, yürütülen araştırmalar salt araştırma olmakla kalmayıp eğitim ve katılım projelerinde kaynak olarak da kullanılacaktır.